

Kolektivní logopedické cvičení pro hlásku „S“ - SLOVA

Jana Dřimalová, DiS.

Cíl: *motorika mluvidel, rozvoj sluchového vnímání a fonemického sluchu, rozvoj slovní zásoby, jemné motoriky, dechová cvičení*

Věk: 5 - 6 let

Pomůcky: plyšový (gumový) had, obrázky – cesta, město, papírové kapesníky, obrázky k pohádce o ptáčích, obrázky ke hře „Račí řeč“, kartičky ke hře „Na obchod“, slova začínající na hlásku „s“ (sýr, salám, pasta na zuby, sirky...), ozvučná dřívka, papíry A4, obyčejné tužky

Postup:

„**Říkej se mnou**“ - učitelka říká říkadlo, děti podle ní a podle obrázků napodobují zvuky a obsah obrázku

Toto je prst a dělá PSSSS
A tady je had, co syčí SSSSS.
Tady je cesta, co vyšla z města.

Opakujeme ještě jednou a doplníme pohybem – plazení, chůze.
„Po cestě půjdeme kolem pole, lesa a sadu. Tam žije hodně ptáků. O nich si přečteme pohádku. Vy mi budete pomáhat číst.“ Na tabuli budu ukazovat obrázky.

Slavík, sojka a kos seděli na větvi a zpívali.
Slavík zpíval o polích, sojka o lese, a kos o sadu.
Zpívali v tónině fis. Ve zpěvu jim chyběl bas.
Z lesa se ozývalo houkání.
„Sláva, sláva,“ volali ptáci. Sova má hluboký hlas, bude zpívat bas.“
Obrázky čtou děti.
Pohádka s obrázky je v příloze.

Dechová cvičení:

- Na cestu jsme si vzali kapesníky, kdo potřebuje, vysmrká se.
- Jeden čistý kapesník rozložíme, zamáváme s ním a foukneme do něj jako vítr.
 - nádech nosem (nezvedáme ramena), výdech ústy, zopakujeme
 - nádech nosem, zadržíme dech, výdech nosem
 - zmačkáme kapesníky do kuličky – kdo dřív přefouká tu svou do cíle (předchází vytyčení startu a cíle)

Motorika mluvidel:

1. Máme dobrou náladu, usmějeme se:
 - dáme zoubky k sobě, usmějeme se, aby nám zoubky byly vidět
 - dáme zoubky k sobě, usmějeme se, ale zoubky nám nesmí být vidět
2. Jsme nazlobení, uražení, nafoukneme se – zadržíme dech (jako když se chceme potopit pod vodu), nafoukneme obě tváře, poté pouze pravou, pak levou samostatně
3. Jsme v lese, vidíme ještěrku, jak mává ocasem – kmitáme jazykem od levého koutku úst k pravému a naopak.
4. Pohybujeme jazykem nahoru a dolů – olízeme si špičku nosu, bradu, horní ret, dolní ret.

Sluchové vnímání a fonemický sluch:

„**Pohádky naruby**“ – v názvu pohádek děláme chyby, děti je opravují.

Koláčová chaloupka (**Perníková chaloupka**)

O slepičce a koze (**O slepičce a kohoutkovi**)

Zelená karkulka (**Červená karkulka**)

O pěti prasátkách (**O třech prasátkách**)

Čert a Máňa (**Čert a káča**)

Dlouhý, Malý a Bystrozraký (**Dlouhý, Široký a Bystrozraký**)

„**SPRÁVNÁ SLOVA**“ – děti si sednou na paty, zakryjí si oči a hlavu položí na zem.

Při správném výroku jdou do kleku a odkryjí oči.

Had syčí. (děti zasyčí ssssssss)

Sova skáče. (děti zahoukají hũũũũũ)

Pes má rád maso. (děti zaštekají haf, haf, haf)

Světlo svítí.

Prase má rohy.

Slunce svítí.

Sůl je sladká.

Kos má žlutý nos.

„**RAČÍ ŘEČ**“ - před děti dám kartičky s obrázky. Říkám slova rozloženě – po slabikách, děti je mají říct správně. Komu se to podaří, získává obrázek. Potom hrajeme bez obrázků.

Slova + obrázky:

MISKA, PASTA, BASA, VESTA, POSTAVA, SMETÁČEK, SENO, PUSA,
POSTEL, HOUSKY, HOUSLE, SCHODY, SKLENICE, SLIMÁK, SEMÍNKO,
SASANKA, SOKOL, SOUDEK.

„Na obchodní dům“

Před děti rozložím kartičky s obrázky a děti říkají“

„Standa šel do obchodu a koupil“...SÝR, SALÁM, PASTU NA ZUBY, SIRKY.....

Při každé nové kartičce musí zopakovat všechna předchozí slova ve správném pořadí. Až dojdou obrázky, děti samy vymýšlejí slova další (musí v něm být hláska S).

Rytmizace říkadel – vytukáváme ozvučnými dřívky:

Od vesnice k vesnici postavíme most,
A od města k městu, sejde se nás dost.
Postavíme silnici, pak si najdem cestu,
postavíme cestu od vesnice k městu.

Říkadlo s pohybovým doprovodem:

Hopsa, hopsa, hopsasa, (poskoky)
Pojedeme do lesa. (běh na místě)
Hopsa hejsa, hopsa, hejsa, (poskoky)
Pojedeme do brandejsa. (běh na místě)

Rozvoj grafomotoriky:

Úkol 1:

Had se kroutí a syčí. Nakresli, jak se kroutí a přitom zasyč jako had: sssssss
Děti nakreslí na papír A4 asi 5 řad vlnění hada. Nejdřív si to vyzkouší pouze ukazováním prstem před tělem.

Úkol 2:

Namaluj obrázek dle básničky - sluníčko (sluchové vnímání).

*Podívej se babičko,
Namaluji sluníčko.
Sluníčko má očka,
jak nějaká kočka.
Vesele se usmívá
A tiše si povídá.
Svítím, svítím na domy,
Posvítím i na stromy.
Svítím také kotěti,
Ale nejvíc na děti.*

- Učitelka báseň jednou řekne, teprve potom začínají děti kreslit tužkou sluníčko.
- Při kresbě učitelka báseň několikrát opakuje. Kdo má hotové sluníčko, kreslí dál podle obsahu básně (domy, stromy, kotě, děti).
- Nakonec svůj obrázek okomentují. Zopakují báseň.

Zkušenosti s realizací: Je vhodné pracovat s menší skupinkou 6 dětí, aby měly více prostoru ke slovu. Ostatní děti zaměstnává jiná připravená činnost. Obrázek sluníčka můžeme malovat všichni společně i na zemi, pokud máme pevný podklad. Činnost to ozvláštňuje a děti baví.

Zdroje:

Fialová, I. (n.d.) *Rozumíš mi?: logopedická cvičení a hry k odstraňování špatné výslovnosti*. Praha: Blug.

Metodika kurzu logopedické prevence pro pedagogické pracovníky MŠ a 1. stupně ZŠ.

Pávková, B. (2008). *Logopedické pexeso a obrázkové čtení C-S-Z-Č-Š-Ž*. Brno: Computer Press.

Treuová, H., & Linhartová, L. (2002). *Cvičné texty pro logopedii*. Havlíčkův Brod: Tobiáš.

Vandasová, J., & Smetáková, M. (2003). *Pro hbité jazýčky, pro bystré hlavičky: [logopedický sešit pro děti, které se učí rozlišovat sykavky řady C, S, Z, Č, Š, Ž]*. Čáslav: Studio Press.

Napodobuj mě

Schovej jazyk za zoubky.
Zoubky stiskni, široce se usměj a zasyč jako
had: **sssss**.

Ss

Říkej se mnou. Doplň slova: prst, had, cesta, města.

a dělá

psssss

, co syčí

SSSSS.

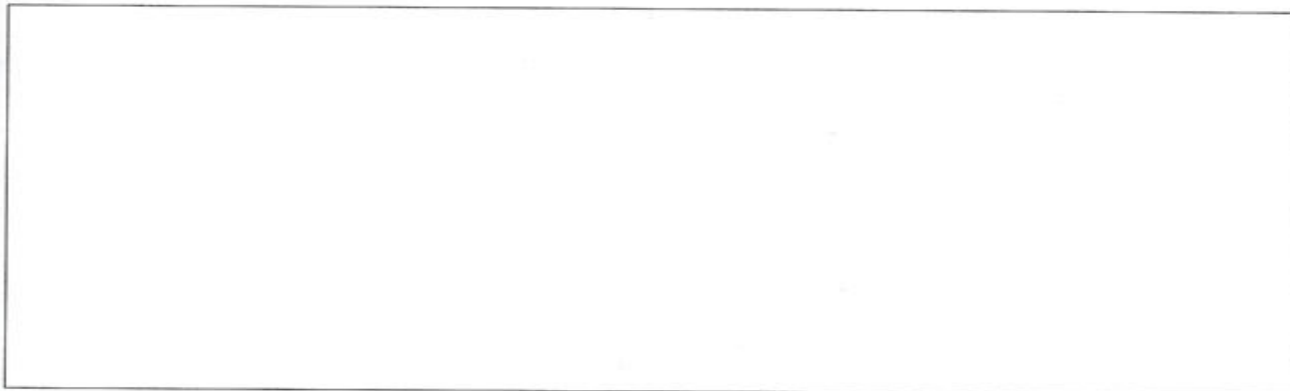
, co vyšla si z

Říkej

Sluníčko si hezky svítí

a maluj přitom sluníčko.

Čti se mnou:

Sousedův

sedí u

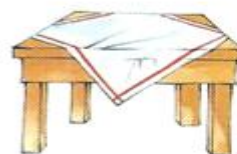
Čeká, že dostane

Saša nese

na

dostane zase jenom

Zahraj si se mnou hru na slabiky. Řeknu ti například slovo mísa a ty utvoř slovo začínající na poslední slabiku, např.: sama - maso - solí, atd.

Opakuj po mně

solí

Slávek

sušenka

nosí

Saša

sosáček

sype

Stáňa

cestička

mlsá

Sylva

soška

Pro pousmání

Housku **s** máslem, to **si** dám.

Sám si na ní pochutnám.

Zabalím ji do ubrousku,

na **svačinku** do školy.

Sním však s chutí ještě jednu,

než napíšu úkoly.

Úkol

Had se krouží a syčí. Nakresli, jak se krouží a přitom zasyč jako had: sss...

Skládej a přemýšlej

Když přeházíš písmenka, vznikne ti slovo nové. Víš, co znamená?

SO/VA

- VO/SA

KO/SA

- SA/KO

 se chtěli podívat, jak bydlí lidé.

Vběhli do domu. Uviděli

a na

mísu

nejedí, tak

nejedli.

V koutě uviděli

. Lehli si do

, chvíli se povalovali a pak usnuli.

Zdálo se jim o

, o mase a o

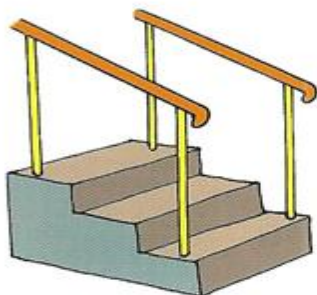
Když se vyspali, vrátili se do

a libovali si, jak se u lidí poměli.

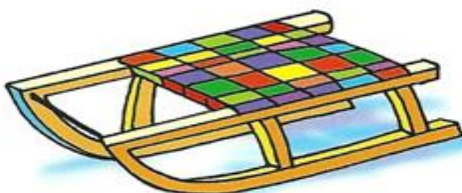
S

Standovi přišla dneska
od slečny Soni esemeska.
Že tuhle sobotu svátek slaví,
ať prý se po sedmé u ní staví.
Standa se však trochu stydí.
Sejde se tam spousta lidí.
A tak s sebou místo dárku
vzal svou starší sestru Sárku.

STANDA
Standa

SNĚHULÁK
sněhulák

SÝKORA
sýkora

SÁNĚ
sáně

STŘECHA
střecha

SCHODY
schody

STROMEK
stromek

SVĚTLO
světlo

S
s

